

ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์
ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

ชุตติมา สกกุลพราหมณ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2564

**RELATIONSHIP OF ENVIRONMENTAL INFORMATION
DISCLOSURE AND MARKET CAPITALIZATION OF SET 100 INDEX
COMPANIES LISTED ON STOCK EXCHANGE OF THAILAND**

CHUTIMA SAKULPRAM

The logo of Dhurakij Pundit University (DPU) is a large, light purple watermark in the background. It features the letters 'DPU' in a stylized, serif font. To the right of the letters is a circular emblem with a blue and white striped pattern, resembling a globe or a decorative ball.

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University**

2021

ใบรับรองสารนิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

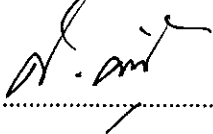
ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต

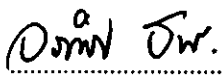
หัวข้อสารนิพนธ์ ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์
ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

เสนอโดย นางสาวชุตีมา สกุลพราหมณ์
สาขาวิชา บัญชีมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม

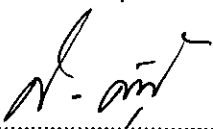
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

..... กรรมการ
(ดร.อริสรา ธานีรณานนท์)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 9 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2564

หัวข้อสารนิพนธ์	ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100
ชื่อผู้เขียน	ชุตินา สกุลพราหมณ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยศึกษาหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม 7 ด้าน ประกอบด้วย ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การนำมาใช้ใหม่ ขยะและมลพิษ การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดหาทุน และการวิจัยและพัฒนา โดยเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 จำนวนทั้งสิ้น 55 บริษัท เพื่อศึกษาข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) และงบการเงินย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 – พ.ศ.2561 การวิเคราะห์จะใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนา มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

Thematic Paper Title	RELATIONSHIP OF ENVIRONMENTAL INFORMATION DISCLOSURE AND MARKET CAPITALIZATION OF SET 100 INDEX COMPANIES LISTED ON STOCK EXCHANGE OF THAILAND
Author	Chutima Sakulpram
Thesis Advisor	Asst. Prof. Siridech Kumsuprom
Department	Masters of Accountancy
Academic Year	2020

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the relationship of environmental information disclosure and market capitalization of SET 100 Index companies listed on stock exchange of Thailand. For the purpose of this research the information was divided into studying the 7 criteria of environmental information disclosure, consisting of an environmental management system like reuse, waste and pollution, environmental monitoring environmental law, funding, research and development. Using the collected information of set 100 index listed companies on stock exchange of Thailand, with a total of 55 companies to study the annual data (Form 56-1) and financial statements for the past 3 years from 2017 - 2019. The analysis uses descriptive statistics analysis, frequency distribution and correlation coefficient analysis.

The results of the research revealed that environmental information disclosure in research and development had a significant relationship with market capitalization at the significant level of 0.01, but were not correlated with other aspects.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ เป็นอย่างดี และตรวจแก้ไขจนสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี ที่อำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ ระหว่างศึกษาและในการทำสารนิพนธ์ด้วยดีมาโดยตลอด

ประการสุดท้ายข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งตลอดการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และผู้มีพระคุณท่านอื่นๆ ตลอดจนถึง พี่เพื่อนๆ และน้องๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุกด้านตั้งแต่เริ่มทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงอย่างดียิ่ง

ชุตินา สกุลพราหมณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.6 สมมุติฐานการวิจัย.....	6
1.7 นิยามศัพท์.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	9
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
3.1 ประชากรและตัวอย่าง.....	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
3.4 บทสรุป.....	33

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	34
4.1 ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	34
4.2 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน.....	43
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	47
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	48
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	51
5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	54
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาพผนวก.....	62
ประวัติผู้เขียน.....	64

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนบริษัทตัวอย่าง.....	4
3.1 จำนวนบริษัทตัวอย่าง.....	29
3.2 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร.....	29
3.3 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม.....	30
3.4 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง.....	30
3.5 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร.....	31
3.6 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ.....	31
3.7 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (ต่อ).....	32
3.8 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี.....	32
4.1 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร.....	36
4.2 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้า อุตสาหกรรม.....	37
4.3 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง.....	38
4.4 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	39
4.5 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	40
4.6 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยี.....	41
4.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม 3 ปี ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม.....	42
4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่า หลักทรัพย์ตามราคาตลาด.....	45

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจในปัจจุบันมีความเจริญเติบโตและขยายตัวเป็นอย่างมากจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการเจริญเติบโตนี้ส่งผลต่อการทำลายสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในเวลาเดียวกัน ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้ส่งผลต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นภาวะโลกร้อน ภัยธรรมชาติ และปัญหาภาวะด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาภาวะทางอากาศ ปัญหาคุณภาพน้ำ ปัญหาขยะและกากพิษ เป็นต้น โดยปัจจุบันสังคมโลกได้ให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น ผู้ประกอบการจึงต้องใส่ใจและคำนึงถึงการดำเนินธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและใส่ใจต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งธุรกิจมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งในฐานะผู้สร้างผลกระทบและผู้ที่ได้รับผลกระทบ เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่มักเป็นทรัพยากรที่มาจากธรรมชาติซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด แต่สวนทางกับความต้องการใช้ทรัพยากรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อวิเคราะห์ตามห่วงโซ่คุณค่าแล้ว จะเห็นว่าสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างมาก ตั้งแต่การผลิตสินค้าและบริการ การขนส่งหรือส่งมอบสินค้า การตลาดและการขาย ผู้บริโภค ไปจนถึงการใช้สินค้าและบริการของผู้บริโภคเองก็ล้วนเกี่ยวข้องกับ การใช้พลังงาน การใช้น้ำ การสร้างของเสียและมลพิษ รวมถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ที่มา: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563) ความสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมในต่างประเทศที่เป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ต่างก็เริ่มใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และมีความใส่ใจในเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จนอาจจะเรียกได้ว่า โลกของเรากำลังก้าวต่อไปจากยุคข้อมูลข่าวสารยุคแห่งการเรียนรู้ ไปสู่อีกช่วงหนึ่งแล้วนั่นก็คือ ยุคของสังคมสีเขียว สังคมแห่งสุขภาพพลานามัยที่ดี ยุคแห่งความกังวลเรื่องโลกร้อน ยุคแห่งการกังวลเรื่องขยะเป็นพิษ มลพิษทั้งทางน้ำ ทางเสียง

ทางอากาศ ยุคที่ประชาชนหรือผู้บริโภคเริ่มจะเป็นผู้เรียกร้องให้ผู้ขายหรือผู้ผลิตมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบ มิใช่แค่เพียงผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ หรือให้มีต้นทุนที่ต่ำแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเรียกร้องให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกมากขึ้น และในที่สุดก็จะเริ่มเลือกซื้อสินค้าที่สะอาดเท่านั้น สังคมจึงเริ่มเรียกร้องมากขึ้นๆ จนเป็นแรงกดดันที่ทำให้ผู้ผลิตต้องเร่งปรับตัว โดยด่วน เพื่อจัดการกับเรื่องสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ (วรรณวิไล ปัญญาวิชา, 2560)

โดยเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2557 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ประกาศให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มเติม รวมทั้งนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทที่แสดงว่าได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานประจำปี (วัชรินทร์ เศรษฐสุตโก และ อนุวัฒน์ จงยินดี, 2557) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงมีแนวทางการลงทุนเพื่อสังคมที่นอกเหนือจากผลตอบแทนทางการเงินแล้ว ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance : ESG) จึงมีความสำคัญมากขึ้น เพราะมีความเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานทางการเงินและสามารถสะท้อนได้ว่าธุรกิจมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและบริหารงานอย่างโปร่งใส จัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย มีศักยภาพในการแข่งขัน และสามารถสร้างผลตอบแทนได้ในระยะยาว นักลงทุนยังต้องการให้ธุรกิจสามารถสร้างหรือทำให้เกิดผลกระทบทางที่ดีขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกับการดำเนินธุรกิจ รวมถึงสามารถขยายผลให้เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวไปพร้อมกับการผลตอบแทนทางการเงิน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงจัดโครงการ SET Social Impact เป็นโครงการที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ดำเนินการเพื่อมุ่งสร้างการเชื่อมโยงระหว่างภาคธุรกิจและภาคสังคม โดยมีกิจกรรมด้านพัฒนาชุมชนและสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และด้านการศึกษาและสุขภาพ

สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) เผยนักลงทุนต้องการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการมากขึ้น การเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการ มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นและเป็นประเด็นสำคัญในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน (ที่มา: สภาวิชาชีพบัญชี

ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560) จะเห็นได้ว่าผู้ลงทุนให้ความสนใจการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยให้น้ำหนักการลงทุนในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ องค์กรธุรกิจควรตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กับการดำเนินงานขององค์กร และในปัจจุบันองค์กรจะเน้นในเรื่องของการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด การกำหนดระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การนำกลับมาใช้ใหม่ การกำจัดขยะหรือสิ่งเหลือใช้จากการดำเนินงาน การตรวจติดตามปัญหาสิ่งแวดล้อม การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับสังคมภายนอก เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นการสื่อให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ได้รับทราบว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเพียงใด (สุกัญญา สว่างเมือง, 2556)

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่และผลการศึกษาที่ได้ จะทำให้ทราบถึงการให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 โดยศึกษาจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงิน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสภาพแวดล้อม และหน่วยงานที่กำกับดูแลรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

1.3 ขอบเขตการศึกษา

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET 100 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยเป็นบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณในดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่องในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 55 บริษัท ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนบริษัทตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณในดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่อง 3 ปี	จำนวน (บริษัท)
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	6
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	2
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	15
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	12
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	15
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	5
รวมทั้งสิ้น	<u>55</u>

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

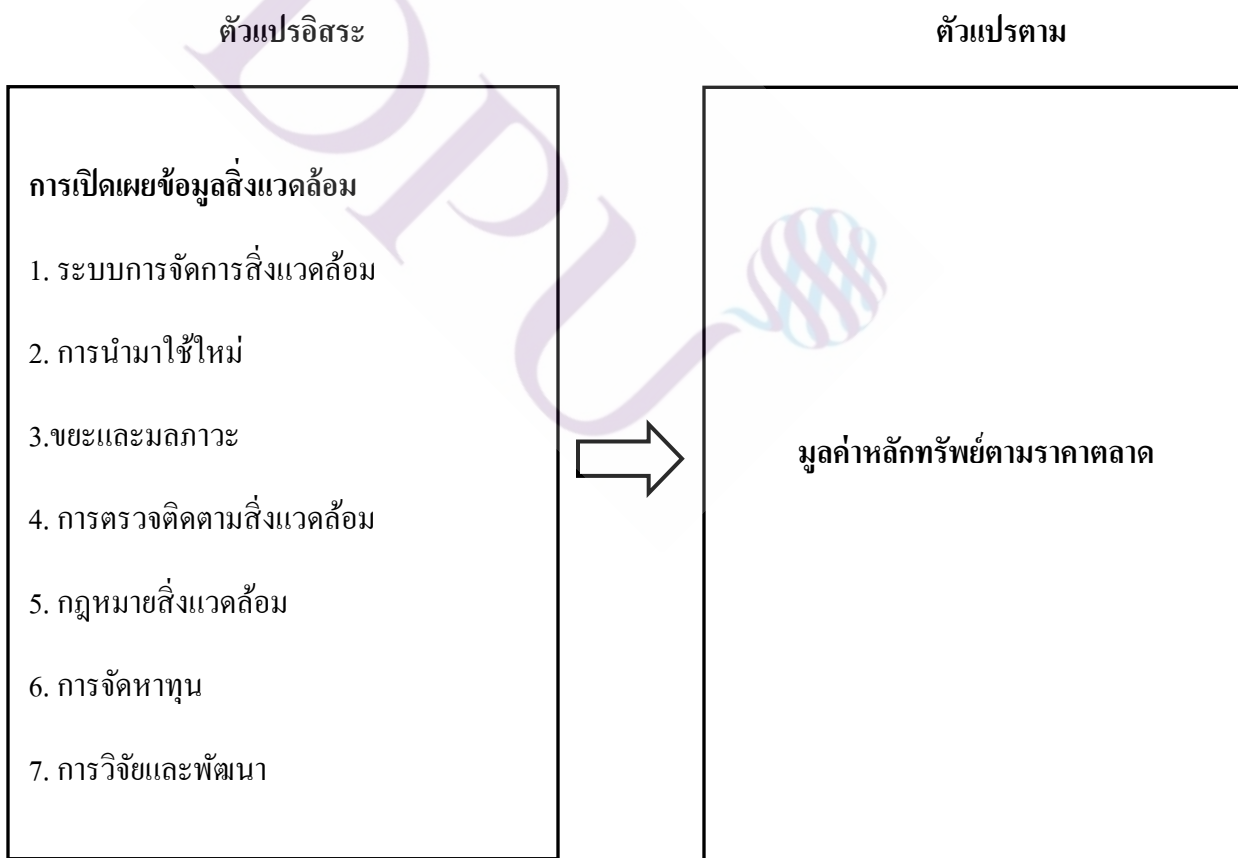
ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินย้อนหลัง 3 ปี โดยเก็บ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางให้นักลงทุนที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม และนักลงทุนที่ต้องการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยได้มีการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อศึกษาเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 สมมุติฐานการวิจัย

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_2 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_3 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลพิษมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_4 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_5 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_6 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

H_7 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนามีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่บริเวณโดยรอบธุรกิจ เช่น อากาศ น้ำ เสียง พื้นดิน สัตว์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศน์ เป็นต้น

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมให้แก่บุคคลภายนอกทราบ ซึ่งจะเปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1)

มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด หมายถึง มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดถัดจากวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี (Annual General Meeting: AGM) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100
หมายถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อในการใช้คำนวณดัชนี
SET 100 อย่างต่อเนื่องในระหว่างปีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2562

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดลอมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ผู้วิจัยได้ทบทวนและรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.3 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.4 บัญชีสิ่งแวดล้อม

2.1.5 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

2.1.6 การวัดมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

ในปัจจุบันการรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการรายงานโดยสมัครใจของแต่ละองค์กร โดยไม่มีกฎระเบียบใดๆ มาบังคับ แม้แต่ในนโยบายทางบัญชียังมิได้ระบุถึงการรายงานด้านสิ่งแวดล้อม ประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งประเทศไทย ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือแนวทางปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้ออกกฎหมายสิ่งแวดล้อมปี 2535 ซึ่งกำหนดให้บริษัทที่จะทำการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่จะต้องยื่นผลการศึกษา ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อขออนุมัติก่อนการก่อสร้าง นอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนต้องเปิดเผยเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในรายงาน 56-1 สำหรับขนาดและรายละเอียดในการเปิดเผยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดชัดเจน แต่ได้กำหนดเงื่อนไขขึ้น สำหรับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมของภาคอุตสาหกรรมในประเทศไทย พบว่า บางบริษัทเปิดเผยมาก บางบริษัทเปิดเผยน้อยหรืออาจไม่เปิดเผยเลย สาเหตุที่บางบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากบริษัทอาจไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวซึ่งการเปิดเผยข้อมูลมีต้นทุนในการรวบรวมข้อมูล และข้อมูลเป็นความลับของบริษัท เป็นต้น (พฤษภา พึงจิตต์ประไพ, 2551) มูลเหตุจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากสาเหตุ เช่น เพื่อลดความเสี่ยงการต่อต้านจากสังคม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ และเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ของบริษัทต่อสาธารณชนและหน่วยงานของรัฐ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการนำเสนอรายงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการรายงานต่อฝ่ายบริหารภายในกิจการช่วยสนับสนุนผู้บริหารในการวางแผน การควบคุม การประเมินผล การตัดสินใจ และการรายงานต่อบุคคลภายนอกถึงสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมที่ล้อมที่เกี่ยวกับการรู้ไว้ไหล การปนเปื้อน แผนงานในการจัดมลภาวะ หรือของเสียตามกฎหมาย และข้อบังคับของหน่วยงานกำกับให้ธุรกิจต้องรายงานให้สาธารณชนทราบ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้รายงานของคณะกรรมการบริษัทต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับของเสียของธุรกิจ แผนงานป้องกัน และกำจัดของเสียนั้น และต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในการปฏิบัติ

ตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมอันอาจกระทบต่อรายจ่ายลงทุน กำไร และฐานะการแข่งขันของกิจการ (พยอม กบิลพัฒน์, 2556)

ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมอาจทำได้ในรูปแบบรายงานการเงินหรือรายงานที่มีใช้การเงิน หรืออาจเปิดเผยรายงานประจำปี หรือจัดทำรายงานแยกต่างหาก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญขององค์การสหประชาชาติ ยังได้ให้แนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนสิ่งแวดล้อม และหนี้สินสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการอธิบายรายการที่มีอยู่ในงบดุลหรืองบกำไรขาดทุน หรือเปิดเผยไว้ในรายงานแยกต่างหากจากงบการ ตัวอย่างของการเปิดเผยข้อมูล (สไบทิพย์ ขวัญกลับ, 2557) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเปิดเผยข้อมูลทั่วไปและการเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และสำหรับการเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 7 กลุ่ม (นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา และคณะ, 2547 อ้างถึงใน ทักษพร อินทร์เทศ, 2562) ดังนี้

1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ ด้วยการจัดการที่ดีในโรงงาน ซึ่งประกอบไปด้วย การดูแล เอาใจใส่ ตรวจตรารักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงงาน ตลอดจนซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ และเอาใจใส่สุขภาพอนามัยของพนักงานผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

2. กานำมาใช้ใหม่ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และความยั่งยืน (Sustainability) โดยการนำมาใช้ใหม่ เป็นการนำสิ่งที่ใช้ประโยชน์แล้วมาใช้ใหม่ ส่วนการนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นการส่งไปผลิตเพื่อทำให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และความยั่งยืน คือ การใช้ทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ใหม่แทนที่ทรัพยากรที่ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถซ่อมแซมได้ง่ายและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

3. ขยะและมลภาวะ ขยะ คือ สิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ส่วนมลภาวะ (มลภาวะทางน้ำ อากาศและเสียง) คือ ของเสียที่มาจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ประมง และเหมืองแร่ มลภาวะทางน้ำจากอุตสาหกรรม ประกอบด้วย น้ำตาล เขื่อกระดาษ ยาง เครื่องดื่ม มันสำปะหลัง โรงฆ่าสัตว์ ปลากระป๋อง โรงฟอกหนัง และ สับปะรดกระป๋อง ส่วนมลภาวะทางน้ำที่เกิดจากเกษตรกรรม ประกอบด้วย ธุรกิจทำฟาร์มหมูและฟาร์มกุ้ง ธุรกิจที่ใช่ยาฆ่าแมลง สารหนักและปุ๋ย นอกจากนี้มลภาวะ

ทางอากาศ คือ มลภาวะที่เกิดจากฝุ่น กลิ่นน้ำเสีย และก๊าซ เป็นต้น แหล่งของมลภาวะทางอากาศมาจากการแผ่กระจายของสารพิษที่มาจากยานพาหนะ และอุตสาหกรรมแหล่งใหญ่ ที่ก่อให้เกิดสารพิษ เช่น อุตสาหกรรมขนส่ง การผลิตกระแสไฟฟ้า เกษตรกรรม และ โรงกลั่น เป็นต้น ส่วนมลภาวะทางเสียง เป็นมลภาวะที่มาจากแหล่งทำงาน แหล่งอุตสาหกรรม สถานที่สาธารณะ แหล่งใหญ่ของการเกิดมลภาวะทางเสียง คือ รถยนต์ เครื่องบิน และ โรงงานอุตสาหกรรม

4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมเป็นการประเมินผลกระทบของสิ่งแวดล้อมต่อการกำหนดแผนลงทุน การประเมินด้านมลภาวะ ครอบคลุมรายงานการปฏิบัติตามสิ่งแวดล้อมของกิจการ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม หมายถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความรู้และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม วิศวกรสิ่งแวดล้อม และนักกฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นการพิจารณาการปฏิบัติตามรักษาสีสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมและอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดแผนแม่บทในการปฏิบัติทางด้านอุตสาหกรรมที่มีความปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และให้สิ่งจูงใจในการอนุรักษ์ตลอดจนกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิด

6. การจัดหาทุน คือ ต้นทุนของสินทรัพย์สำหรับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม สำหรับต้นทุนสิ่งแวดล้อมจะถูกบันทึกเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ก็ต่อเมื่อมีการเพิ่มความสามารถหรือปรับปรุงความปลอดภัยหรือประสิทธิภาพของสินทรัพย์อื่นๆ ที่กิจการเป็นเจ้าของ และลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากผลของการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ และประการสุดท้ายเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7. การวิจัยและพัฒนา เป็นการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อลดระดับของเสียและการรักษาสีสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า รายงานสิ่งแวดล้อมเป็นความสนใจที่จะเปิดเผยสู่สาธารณชน เพื่อสื่อสารองค์กรเกี่ยวกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ที่มีความสนใจ รายงานสิ่งแวดล้อมเป็นการรายงานถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินกิจกรรมขององค์กร เช่น นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ โครงสร้างขององค์กร และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยทำการเผยแพร่และรายงานออกสู่สาธารณชนตามระยะเวลาที่องค์กรกำหนด (ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, 2552 อ้างถึงใน สไปทิพย์ ขวัญกลับ, 2557) ดังนั้น การรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญในระดับนานาชาติของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศก็ยังคงมีความแตกต่างกันทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูล (Lenciu, 2012 อ้างถึงใน จันทนา ธนสารบริสุทธิ์ และมนวิกา ผดุงสิทธิ์, 2555) หลายๆ องค์กรจึงไม่พร้อมที่จะเปิดเผยรายงานด้านนี้หรือเปิดเผยเพียงเล็กน้อย รวมทั้งมีเหตุผลที่มิได้มีการให้ความสำคัญน้อย เนื่องจากให้ความสำคัญกับด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เพราะยังเชื่อว่าเป็นปัจจัยที่ผลักดันประเทศ ซึ่งจริงๆ แล้วการปฏิบัติและการขยายตัวด้านเศรษฐกิจนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และไม่เอื้ออำนวยต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาจด้วยเหตุนี้ มีรายงานถึงด้านสิ่งแวดล้อมน้อย ส่งผลให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบถึงข้อมูลดังกล่าว น้อยและไม่ครบถ้วนเพียงพอต่อการตัดสินใจ

2.1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การให้เพื่อสังคม บริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ นั้นสามารถทำได้อย่างหลากหลาย เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบันมากขึ้น ทางด้านการรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ก็คือสิ่งที่เรียกว่า "ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร" (CSR: Corporate Social Responsibility) ซึ่งเป็นแนวคิดทางธุรกิจที่กำลังกลายเป็นที่นิยมไปทั่วโลก เปรียบเสมือนเป็นวัฒนธรรมทางความคิดที่กำลังมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคม ดังนั้นการทำความคิดที่กำลังมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคม ดังนั้นการทำความเข้าใจ รูปแบบกลไก และประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรอย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นในการนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด (ปวีณา สนิทขาว, 2556)

"CSR" ย่อมาจากคำว่า "Corporate Social Responsibility" หมายถึง "ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร" หรือในบางครั้งอาจจะได้ยินในชื่อว่า "ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจ" หรือ "บรรษัทภิบาล" แต่ในปัจจุบันยังไม่มีคำจำกัดความคำว่า "CSR" อย่างชัดเจน ส่งผลให้มี

นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานต่างๆ ได้นิยามความหมายไว้หลากหลาย เช่น สภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ The World Business Council for Sustainable Development: WBCSD อาจหมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติตามพันธสัญญาในการดำเนินงานของบริษัท ยึดหลักจริยธรรม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานภายในบริษัท ครอบครัว ชุมชน และสังคม (กองบรรณาธิการนิตยสาร Brand Age Essential, 2552, น. 22 อ้างถึงใน ปวีณา สีนขาว, 2556) คณะกรรมาธิการยุโรป หรือ The European Commission ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจว่าเป็นแนวคิดที่ธุรกิจผสมผสานความห่วงใยต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ในกระบวนการดำเนินธุรกิจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้พื้นฐานการกระทำด้วยความสมัครใจ (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553, น. 12 อ้างถึงใน ปวีณา สีนขาว, 2556) องค์กรธุรกิจเพื่อสังคมขององค์กร ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร คือ พฤติกรรมในการดำเนินกิจการมีมาตรฐานด้านจริยธรรม กฎหมาย ทำให้สังคมมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของธุรกิจ (รมณีฉัตร แก้วกิริยา, 2551, น. 3 อ้างถึงใน ปวีณา สีนขาว, 2556)

หน่วยงานหลายแห่งได้กำหนดคำนิยามของ ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หรือ CSR ไว้หลากหลายความหมาย แต่ก็มีเนื้อหาความหมาย ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถสรุปคำ นิยามของ CSR ไว้อย่างกว้างๆ ว่า “CSR” คือ พฤติกรรมทางจริยธรรมขององค์กรที่มีต่อสังคม Gray et al. (1987; 24) อ้างถึงใน วิริยา จงรักภักดี (2560) ได้ให้คำนิยามของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หรือ CSR ว่า เป็นกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลที่มุ่งแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมักจะถูกจัดเตรียมไว้ในรายงานประจำปี รายงานหรือสิ่งพิมพ์พิเศษ หรือเอกสารประชาสัมพันธ์ที่เน้นทางสังคม อาจกล่าวได้ว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเป็นวิธีการสื่อสารของกิจการกับผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางสังคมของกิจการ ซึ่งการรายงานดังกล่าวจะช่วยสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับกิจการ

การให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้เติบโตอย่างมั่นคง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศให้ยั่งยืนนั้น บริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และกำหนดให้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ แผนงาน และกระบวนการดำเนินงานที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทจดทะเบียนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจขององค์กรให้ก้าวไปสู่การเจริญเติบโตอย่างเข้มแข็ง ที่สำคัญ ผู้บริหารองค์กรต้องสร้างสมดุลระหว่าง

การดำเนินธุรกิจและความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่กันไป การดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารจัดการองค์กรและต่อการพัฒนาประเทศ ในยุคปัจจุบัน การที่บริษัทจดทะเบียนจะพัฒนาองค์กรของตนเองให้เติบโตอย่างยั่งยืนได้ จะต้องมีเป้าหมายเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย เช่น การรักษาสิ่งแวดล้อม การสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจที่ส่งเสริมการกระจายรายได้ การส่งเสริมและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในสังคม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร อันประกอบด้วยผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้าต่างๆ ตลอดจนชุมชนที่อยู่แวดล้อมที่ตั้งขององค์กร เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน การที่ธุรกิจให้ความสำคัญและดำเนินการในเรื่อง CSR นั้น ธุรกิจยังคงต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ในการบริหารกิจการให้มีผลกำไร เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน รวมถึงสามารถขยายกิจการให้เจริญเติบโตในสังคมและชุมชนที่ธุรกิจดำเนินอยู่ในระยะยาวได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสังคม จึงเป็นข้อผูกพันขององค์กรธุรกิจที่มีต่อสังคมเพื่อทำให้เกิดผลในทางบวกต่อผู้มีส่วนได้เสียให้มากที่สุดและจำต้องจำกัดผลกระทบทางลบให้น้อยที่สุด โดยผู้บริหารและองค์กรมีจิตสำนึกที่ต้องการเป็นประชากรที่ดีของสังคม เพื่อช่วยสร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดียิ่งขึ้น (อรวรรณ กิจปราชญ์, 2558)

1. ความรับผิดชอบต่อในแง่กฎหมาย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมายไม่หลีกเลี่ยงกฎหมาย
2. ความรับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติสิ่งที่ดี ถูกต้อง เหมาะสม ยุติธรรม ต่อสังคม
3. ความรับผิดชอบต่อในแง่เศรษฐกิจ หมายถึง การประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม
4. การคืนกำไรสู่สังคม หมายถึง การตอบแทนสังคมในเรื่องคุณภาพชีวิตและสวัสดิการที่บริษัทแบ่งปันให้กับสังคม โดยสังคมจะคาดหวังว่าธุรกิจจะต้องปกป้องคุณภาพชีวิตโดยทั่วไปของสมาชิกในสังคม

การจัดทำรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น ยังแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจ และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและลงทุนในอนาคตได้เพราะนักลงทุนเริ่มให้ความสนใจกับการทำธุรกิจแบบยั่งยืน โดยไม่หวังผลกำไรที่เป็น

ตัวเลขเท่านั้น แต่ยังหวังผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปอื่นๆ เช่น ความน่าเชื่อถือจากการเป็นคู่ค้าที่ไม่เอารัดเอาเปรียบ (ปทุมพร หิรัญสาตี, 2557) รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทถือได้ว่ามีความสำคัญ เพราะข้อมูลดังกล่าวถือได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจลงทุนในบริษัท รายงานนี้เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการ ประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตกับบริษัท โดยการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัทและความยั่งยืนของบริษัท โดยพบว่าเมื่อบริษัทมีการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วนั้น มูลค่าบริษัทเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้บริษัทมีความยั่งยืนด้วยการสะท้อนผ่านการเพิ่มขึ้นของมูลค่าหุ้นของบริษัท (ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561) และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พวงชมพู โจนส์ (2557) ที่พบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทช่วยสร้างสรรค์และบำรุงรักษาผลประโยชน์ ที่ดีที่สุดสู่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนี้จึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัย ที่ควรศึกษาต่อไปในอนาคต

2.1.3 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยใช้เป็นแนวทาง ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, 2542 อ้างถึงใน อุปพันธ์ ทวีผล, 2560) มีดังนี้

1. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

ความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจที่ยาวนานจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1) ใช้ทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ใหม่ แทนทรัพยากรที่ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้

2) ใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความมั่นคงทางนิเวศวิทยา และด้านการ

เพิ่มพูนทักษะ

3) ลดการใช้ทรัพยากรที่หายากให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถซ่อมแซม ได้ง่ายและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

4) เพิ่มการใช้สินค้าและบริการที่ไม่สิ้นเปลืองพลังงานหรือวัตถุดิบจำนวนมาก เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างคุ้มค่าที่สุด

2. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

สามารถแยกเป็นการจัดการในเชิงบริหารและการจัดการในเชิงการตรวจสอบ ได้ดังนี้

การจัดการในเชิงการบริหาร แนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้ามามีบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยสรุปแนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมได้เป็น 3 แนวทาง คือ

1. การลดจำนวนของเสีย (Reduce)
2. การนำกลับมาใช้ใหม่ โดยนำสิ่งที่ใช้ประโยชน์แล้วมาใช้ใหม่ (Reuse)
3. การนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการส่งไปผลิตเพื่อทำให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle)

การจัดการในเชิงการตรวจสอบ สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบได้ 8 เรื่อง โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบประเภทนี้เป็นการตรวจสอบตามแนวทางที่จัดทำขึ้นทั่วไป และเกี่ยวข้องกับหลายๆ ประเด็น เช่น การสอบทานการดำเนินงานที่อาจกระทบต่ออากาศ น้ำ ที่ดิน การสอบทานการดำเนินงานที่อาจกระทบต่ออากาศของกรมควบคุมมลพิษ เป็นต้น

2) การตรวจสอบระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย โดยมุ่งประเด็นไปยังแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตและสิ่งที่คิดว่าน่าจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของกิจการของบริษัท

3) การตรวจสอบความถูกต้องอย่างละเอียด เป็นการตรวจสอบเชิงลึกเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม และหนี้สินที่ดิน หรือสถานที่ก่อนการได้มาของอสังหาริมทรัพย์

4) การตรวจสอบสถานที่ที่ใช้กำจัด เก็บรักษา และบำรุงรักษาวัตถุของเสียที่เป็นอันตราย ซึ่งบริษัทต่างๆ ที่มีการผลิตและก่อให้เกิดของเสียที่เป็นอันตราย อาจจะต้องทำสัญญากับบริษัทอื่นๆ เพื่อให้ทำการเก็บรักษาและการทำลายของเสียเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม บริษัทยังคงต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากบริษัทที่เข้าร่วมทำสัญญาด้วย บางบริษัทได้ทำการตรวจสอบต่อสถานที่ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งของบริษัทเองและที่บริษัทได้ทำสัญญาด้วย

5) การตรวจสอบการป้องกันมลภาวะ ระบบการป้องกันมลภาวะได้รับการออกแบบเพื่อลดของเสียตามแหล่งต่างๆ เช่น การกำจัด การเก็บรักษาพลังงาน การฟื้นฟู การนำกลับมาใช้ใหม่ การบำรุงรักษา การกำจัด และการปล่อยทิ้งตามแหล่งต่างๆ

6) การตรวจสอบการบันทึกหนี้สินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบภายในเพื่อพิจารณาความน่าจะเป็น ความสมเหตุสมผล การประเมินการแก้ปัญหาต่างๆ ที่จะก่อหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมที่จะต้องบันทึกบัญชีหนี้สิน บ่อยครั้งที่ผู้สอบจะต้องขอความช่วยเหลือจากนักกฎหมายเพื่อช่วยกำหนดจำนวนที่ต้องบันทึก ซึ่งดีกว่าการที่จะรวบรวมจากจำนวนตัวเลขทางบัญชีและการดำเนินการ

7) การตรวจสอบผลิตภัณฑ์ บริษัทบางแห่งได้ทำการตรวจสอบผลิตภัณฑ์เฉพาะเพื่อกำหนดว่ามีอะไรที่ต้องดำเนินการ เพื่อก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี และเพื่อตรวจสอบว่ามีสารเคมีอยู่ในตัวของผลิตภัณฑ์หรือไม่

8) การตรวจสอบด้านนิเวศวิทยา การพัฒนาและติดตามผลการตรวจสอบการสร้างระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโดยสนับสนุนให้มีการสร้างระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงตรวจสอบสถานที่ทุก 3 ปี จากผู้ตรวจสอบอิสระ

3. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

การจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยพบว่ามลภาวะจากอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

1) มลภาวะทางน้ำ ที่เกิดจากของเสียที่มาจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ประมง และเหมืองแร่ ซึ่งปัญหาที่เกิดส่วนใหญ่ คือ การขาดแคลนระบบการกำจัดที่เหมาะสมและเพียงพอ ทำให้โรงงานต่างๆ ต้องสร้างระบบกำจัดของเสีย ซึ่งตามกฎหมายที่ออกโดยกระทรวงอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมของปี 2535 อุตสาหกรรมบางแห่งต้องส่งของเสียไปทำการบำบัดที่ศูนย์กลางก่อนทำการปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ

2) มลภาวะทางอากาศ ที่เกิดจากฝุ่น กลิ่นเน่าเสียและก๊าซ เป็นต้น แหล่งของมลภาวะทางอากาศมาจากการแผ่กระจายของสารพิษที่มาจากยานพาหนะ และอุตสาหกรรมแหล่งใหญ่ๆ ที่ก่อให้เกิดสารพิษ สำหรับการลดปัญหาทางอากาศ รัฐบาลได้ออกกฏระเบียบเพื่อบังคับใช้กับยานยนต์ เช่น การใช้ก๊าซธรรมชาติแทนน้ำมันเบนซิน การควบคุมและการตรวจสอบระดับการปล่อยสารพิษจากโรงงาน เป็นต้น

3) มลภาวะทางเสียง ที่เกิดจากแหล่งทำงาน สถานที่สาธารณะ แหล่งอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เกิดจากรถยนต์ เครื่องบิน และโรงงานอุตสาหกรรม ในโรงงานบางแห่งให้พนักงานใช้เครื่องเสียงลดความเสี่ยงจากเสียง

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรการจากแนวความคิดที่ว่า ธุรกิจสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจแบบยั่งยืน ทั้งนี้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมซึ่งถูกระบุว่ามีส่วนอย่างมากในการสร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อม จึงถูกกำหนดให้เข้าไปมีบทบาทในการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังในหลายประเทศ จากมาตรการที่ใช้ภายในประเทศ ทำให้เรื่องดังกล่าวถูกยกมาเป็นเงื่อนไขกีดกันการค้าอีกรูปแบบหนึ่ง จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใช้ โดยใช้ระบบ ISO 14000 เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เบาบางลง และในปัจจุบันได้มีการแนวคิดการรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR เพื่อใช้ในการจัดการด้านความรับผิดชอบต่อผลกระทบของสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมอีกด้วย

2.1.4 บัญชีสิ่งแวดล้อม

การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมในสังคมได้โดยแสดงให้เห็นถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่ควรจะมีต่อสิ่งแวดล้อมในการเปิดเผยข้อมูล การนำเสนอรายงานและมาตรฐานในการบันทึกข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกองค์กรธุรกิจได้รับรู้และสามารถที่จะตอบสนองในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยกระตุ้นให้องค์กรธุรกิจคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (ศิลาพร ศรีจันทพร, 2552)

ศิลาพร ศรีจันทพร (2552) ได้แบ่งประเภทการบัญชีสิ่งแวดล้อมตามมุมมองต่างๆ 3 ด้าน คือ

1. การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองของบัญชีรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติเป็นมาตรฐานการวัดเศรษฐกิจระดับมหภาค เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ เป็นตัวชี้วัดสถานะเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมสามารถอ้างอิงกับรายได้ประชาชาติ คือ เป็นการบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศทั้งที่นำกลับมาใช้ได้และนำกลับมาใช้ไม่ได้ต่อสาธารณะชน โดยทั่วไปจะใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเป็นตัวชี้วัดสถานะเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม การศึกษาในมุมมองนี้จึงเน้นเนื้อหาไปทางเศรษฐศาสตร์มากกว่าทางบัญชี

2. การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองของนักบัญชีการเงิน

เป็นบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางการเงินและหนี้สินของธุรกิจที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงินทั้งที่เสนอต่อผู้ลงทุน บุคคลทั่วไปและหน่วยงานภายนอก การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศที่ธุรกิจนั้นตั้งอยู่ และตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP) รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีสากล (International Accounting Standard)

3. การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองของบัญชีบริหาร

เป็นบัญชีที่ระบุข้อมูลต้นทุน ระดับการผลิตสินค้า เพื่อพิจารณาต้นทุน ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เสนอต่อผู้บริหารทุกระดับภายในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้ฝ่ายบริหารนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นเครื่องมือในการบริหารสิ่งแวดล้อมของกิจการ และช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงานขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อม

การบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting) เข้ามามีบทบาทสำคัญ และทำให้เกิดการปรับปรุงบัญชีที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงการพัฒนาาระบบสารสนเทศ เพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารด้านสิ่งแวดล้อมเชิงเศรษฐกิจ มีการนำเสนอรายงาน ต่อบุคคลภายนอกเพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบขององค์กรต่อการรายงานสิ่งแวดล้อมประจำปี ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในเรื่องการบัญชีสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเพียงการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจและบางครั้งจะนำข้อมูลไปแสดงรวมอยู่ในต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต การบัญชีตามความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นความพยายามของกิจการที่จะนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้เสียที่นอกจากผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนที่มีสิทธิตามความชอบธรรม มีการรายงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การบัญชีสิ่งแวดล้อม การบัญชีสำหรับความยั่งยืน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับพนักงาน งบประมาณค่าเพิ่ม การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นวิวัฒนาการทางการบัญชีแบบหนึ่งที่น่ากับบัญชีสมัยใหม่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้มีความตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่กระทบธุรกิจ การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นแนวคิดใหม่ที่น่าเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์กับหลักบัญชี ทำให้นักบัญชีทั่วโลกมีความสนใจและมีความพยายามที่จะนำมาปฏิบัติ การบัญชีสิ่งแวดล้อม

เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร บัญชีสิ่งแวดล้อมครอบคลุมถึงการรับรู้ การจัดมูลค่าต้นทุน หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์ต้นทุน ประเมินการลงทุนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา การนำเสนอข้อมูลด้านสินทรัพย์หนี้สินต้นทุนของระบบนิเวศน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน (ศิลาพร ศรีจันเพชร, 2552 อ้างถึงใน มาลินี สายก้อน, 2560)

2.1.5 กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

ข้อกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย มีการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านนี้ที่กำหนดชัดเจนเกี่ยวกับธุรกิจที่มีการกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่น ธุรกิจที่มีการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมการผลิต หรือธุรกิจที่จัดตั้งในรูปแบบโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กแต่มีการดำเนินงานที่กระทบต่อมลภาวะสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ ด้านเสียง ด้านน้ำ ด้านกากขยะของเสียจากการผลิต มีการกำหนดให้ธุรกิจต้องจดทะเบียนกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกรมโรงงาน รวมทั้งกำหนดให้ธุรกิจต้องจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อมที่เรียกว่า "รายงานสิ่งแวดล้อม" (EIA Report : Environmental Impact Assessment Report) นำส่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามกำหนดข้อบังคับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยในการจัดการและควบคุมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจในด้านเสียง ด้านน้ำ ด้านกากขยะของเสีย ด้านอากาศ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 10 ฉบับ (จงจิตต์ พิมพาลัย, 2555) คือ

1. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศและการควบคุมมลพิษ
2. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำและการควบคุมมลพิษทางน้ำ
3. กฎหมายเกี่ยวกับขยะมูลฝอยกฎหมายเกี่ยวกับเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
4. กฎหมายเกี่ยวกับเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
5. กฎหมายเกี่ยวกับเขตควบคุมมลพิษ
6. กฎหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
7. กฎหมายเกี่ยวกับโรงงาน

8. กฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพระดับเสียงและการควบคุมมลภาวะทางเสียง
9. กฎหมายเกี่ยวกับสารพิษ สารเคมี วัตถุอันตราย วัตถุมีพิษ
10. กฎหมายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรม

การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำรายงานสิ่งแวดล้อมตามข้อบังคับของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเห็นว่าในโลก เศรษฐกิจปัจจุบันมีนาระบบการรับรองคุณภาพที่องค์กรมาตรฐานสากลจัดระเบียบการค้าโลก ISO (International Standardization and Organization) ที่เป็นมาตรฐานการวัดคุณภาพที่องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกเลือกใช้ เพื่อรับรองระบบการบริหารการดำเนินงานขององค์กร ระบบคุณภาพที่ใช้ในการควบคุมการผลิตหรือการให้บริการ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในการรับรองคุณภาพมาตรฐานสากลมีการรับรองคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม คือ ISO 14000 เป็นมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางบัญชีและด้านการเงินครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ การตลาด การผลิต การบริการ ซึ่งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์ให้ องค์กรปรับปรุงผลการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมนี้ไม่ได้เป็นกฎหมายหรือข้อบังคับของรัฐที่บังคับในการจัดทำ แต่ผู้ประกอบการถือปฏิบัติ โดยความสมัครใจเพราะมีความตระหนักในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและความต้องการในการขยายตลาด จากการทำธุรกิจนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ไปทำการปฏิบัติในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถของในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม และการขอใบรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการรับรองคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมและสร้างความมั่นใจว่าธุรกิจดำเนินงานตามนโยบายสิ่งแวดล้อม

2.1.6 มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

มูลค่าตามราคาตลาดโดยรวมของหลักทรัพย์จดทะเบียน ซึ่งเป็นค่าที่คำนวณจากการนำราคาปิดของหลักทรัพย์จดทะเบียนคูณกับจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนปัจจุบัน การคำนวณมูลค่าตามราคาตลาดรวมของหลักทรัพย์จดทะเบียนครอบคลุมหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ และใบสำคัญแสดงสิทธิในการจองซื้อหุ้นสามัญ (दनัยกานต์ อินทพงษ์, 2553) สูตรในการคำนวณ = ราคาปิดของหุ้น x ปริมาณหุ้นจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ไม่รวมหลักทรัพย์

Foreign เนื่องจากจะมีค่าเท่ากับหุ้นสามัญ เป็นค่าที่บอกมูลค่าตลาดหรือขนาดของบริษัท หุ้นขนาดใหญ่ มีความมั่นคง หุ้นขนาดกลางขนาดเล็กมีโอกาสเติบโต บริษัทที่มี Market Cap. สูง หากมีการเปลี่ยนแปลงของราคา ก็จะส่งผลกระทบต่อตลาดฯ มากกว่าหุ้นที่มี Market Cap. ต่ำๆ

มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) จะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในแต่ละช่วงเวลาแล้ว ตัวเลขดังกล่าวยังบอกได้ว่ากิจการบางแห่งนั้นมีมูลค่าสมเหตุผลหรือไม่ แต่เป็นเพียงเครื่องมือวัดความถูกต้องในเบื้องต้นเท่านั้น เพราะยังมีเครื่องมืออีกหลายชนิดที่เราต้องใช้ในการวิเคราะห์ก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน (ที่มา: Bualuang Knowledge Sharing, 2561)

แนวคิดเกี่ยวกับตลาดทุน

ตลาดทุนจะเป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market) ถ้าราคาของหลักทรัพย์สามารถปรับเปลี่ยนตามผลสะท้อนของข้อมูลที่มีอยู่อย่างเต็มที่ นั่นคือการรับรู้ข้อมูลจะไม่ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถทำกำไรเกินปกติ (Abnormal Return) ได้จากตลาดหรือไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจในการกำหนดราคาหลักทรัพย์ ทั้งนี้เนื่องจากราคาหลักทรัพย์ได้สะท้อนถึงข้อมูลที่เกิดขึ้นในตลาดอยู่แล้วตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Fama, 1970 อ้างถึงใน จริฎญา อนันตชัย, 2558) แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับต่ำ (Weak Form Efficient Market) เป็นตลาดที่ราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันจะสะท้อนข้อมูลที่เกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Market Information) ทั้งหมดในอดีต อาทิ ราคาหลักทรัพย์ปริมาณการซื้อขายอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์และข้อมูลอื่น ๆ ดังนั้น ถ้าเชื่อว่าราคาตลาดในปัจจุบันได้สะท้อนถึงผลตอบแทนในอดีตทั้งหมดของหลักทรัพย์สมมติฐานของตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับต่ำย่อมทำให้เราทราบว่าอัตราผลตอบแทนในอดีต รวมทั้งข้อมูลในอดีตไม่ควรมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนในอนาคตซึ่งผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนน้อยมาก ถ้าตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์โดยอาศัยข้อมูลในอดีตและไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดกำไรเกินปกติได้

ตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง (Semi-strong Form Efficient Market) เป็นตลาดที่ราคาหลักทรัพย์เป็นตัวสะท้อนข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนทั่วไป โดยผู้ลงทุนจะประเมินมูลค่าของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังและราคาหลักทรัพย์จะปรับตัวทันทีต่อข้อมูลสาธารณะ (Public Information) ในระหว่างที่มีข้อมูลข่าวสารใหม่ในตลาดนักวิเคราะห์การลงทุนจะมีการประเมินมูลค่า

หลักทรัพย์นั้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อหาราคาพื้นฐานของหลักทรัพย์แต่ละตัวสมมติฐานของตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลางนี้จะครอบคลุมสมมติฐานความมีประสิทธิภาพของตลาดในระดับต่ำด้วยเนื่องจากข้อมูลตลาดทั้งหมดที่กล่าวไว้ในตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับที่ต่ำ เช่น ราคาหลักทรัพย์ปริมาณการซื้อขายอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ต่างก็ถือว่าเป็นข้อมูลสาธารณะด้วยเช่นกัน ดังนั้น ข้อมูลสาธารณะจะประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลตลาด (Market Information) ได้แก่ ราคาหลักทรัพย์ปริมาณการซื้อขายอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด และข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลตลาด (Nonmarket Information) เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศตัวเลขผลการดำเนินงานของธุรกิจ และข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศจ่ายเงินปันผลอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ ข้อมูลการแตกหุ้น ข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น ดังนั้นภายใต้สมมติฐานของตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลางนี้ผู้ลงทุนที่ตัดสินใจลงทุนโดยอาศัยข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ก็ตาม หลังจากที่ข้อมูลนั้นได้ประกาศให้สาธารณชนรับรู้แล้วก็ไม่ควรที่จะได้รับผลตอบแทนเกินกว่าปกติ ผู้ลงทุนที่สามารถหากำไรเกินปกติได้แสดงว่าตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

ตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับสูง (Strong Efficient Market) เป็นตลาดที่ราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันสะท้อนข้อมูลทั้งหมดทั้งที่เป็นข้อมูลสาธารณะและข้อมูลภายใน (Inside Information) สมมติฐานความมีประสิทธิภาพในระดับสูงนี้นอกจากจะครอบคลุมทั้งสมมติฐานความมีประสิทธิภาพในระดับต่ำและความมีประสิทธิภาพในระดับปานกลางแล้วยังอธิบายลักษณะของตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าผู้ลงทุนจะได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งหมดโดยปราศจากต้นทุนไม่มีใครมีอำนาจผูกขาดในการใช้ข้อมูลภายในเพื่อสร้างกำไรที่ปกติได้ เนื่องจากถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลภายในก็ไม่สามารถนำมาใช้สร้างราคาได้ เพราะทุกคนรู้ข้อมูลภายในอย่างรวดเร็วเหมือนกัน

จากสมมติฐานประสิทธิภาพตลาดทุนที่มีการตอบสนองต่อข้อมูลที่เข้ามาในตลาด โดยเฉพาะตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลางซึ่งให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและราคาหลักทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลตอบสนองมาจากข้อมูลเหล่านี้นักลงทุนจำนวนมากจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการประเมินราคาหลักทรัพย์ให้ใกล้เคียงกับมูลค่าของกิจการให้มากที่สุด (เจริญญา อนันตชัย, 2558) ดังนั้น ราคาของหลักทรัพย์ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในตลาดทุน และเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยตัดสินใจการลงทุน เนื่องจาก

ราคาหลักทรัพย์นั้นเปรียบเสมือนตัวชี้วัดความสำเร็จของบริษัทอย่างหนึ่ง กล่าวคือ หากบริษัทนั้นมีการดำเนินงานที่ดียอมทำให้ราคาหลักทรัพย์มีราคาสูงขึ้นตามไปด้วย และเมื่อราคาหลักทรัพย์สูงขึ้นก็ยอมทำให้มูลค่าของบริษัทสูงขึ้นไปเช่นเดียวกัน (วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ, 2561)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้น

การหามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นเกิดจากความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนที่ต้องการลงทุนในหุ้นวันนี้ยอมคาดหลังผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการลงทุนในหุ้นดังกล่าว ดังนั้นราคาหุ้นที่ผู้ลงทุนยอมจ่ายในวันนี้ จึงเป็นราคาสำหรับสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับในอนาคตนั่นเอง กล่าวคือ ราคาหุ้นที่เปลี่ยนแปลงไป น่าจะเกิดจากการที่ผู้ลงทุนคาดการณ์ว่า สิ่งที่ได้รับทั้งในรูปแบบของเงินปันผล และส่วนต่างราคาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ถ้ามีผู้คาดการณ์ว่าการลงทุนในหุ้น ABC จะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของเงินปันผลมากขึ้น ก็จะทำให้บุคคลนั้นยินดีที่จะจ่ายเพื่อซื้อหุ้น ABC ในราคาที่สูงขึ้น ราคาหุ้น ABC ก็จะปรับตัวสูงขึ้น ในทางกลับกัน ถ้าผู้ลงทุนคนหนึ่งคาดการณ์ว่าหากลงทุนในหุ้น ABC ณ ปัจจุบัน โดยถือไปอีก 2-3 เดือนแล้วขายต่ออาจจะได้ราคาขายน้อยกว่าตอนที่ซื้อมา ผู้ลงทุนคนนั้นก็จะไม่ยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อหุ้น ABC ณ ราคาปัจจุบันแต่จะยอมจ่ายในราคาที่ต่ำกว่าเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่คาดว่าตนเองจะเผชิญในอีก 2-3 เดือนข้างหน้าราคาหุ้น ABC ก็จะปรับตัวลดลง (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556)

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาในการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สุภัญญา สว่างเมือง (2556) พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยหัวข้อที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดสามอันดับแรกคือ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่แล้วบริษัทมีการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของบริษัท รองลงมา คือ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ทางหน่วยงานกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดขึ้น และอันดับสาม คือ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะและมลพิษของบริษัท ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุก

บริษัทที่ต้องดำเนินการในการจัดการและแก้ไข เพื่อลดปริมาณขยะและไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

จากผลงานวิจัยข้างต้น ได้ผลที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สไบทิพย์ ขวัญกลับ (2557) ที่ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่มีการเปิดเผยเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือด้านขยะและมลภาวะ โดยแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ ฐิติมา กิ่งแก้ว และมนวิกา ผดุงสิทธิ์ (2555) พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมมากที่สุดรองลงมาคือ ข้อมูลความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในผลงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ศศิ ดิษณะ (2559) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการ อาจหมายถึงบริษัทที่มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างมูลค่าให้กับกิจการ โดยการส่งเสริมในด้านการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีของกิจการให้ดียิ่งขึ้น ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดผลกระทบที่จะส่งผลถึงสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด จึงส่งผลให้มีการเปิดเผยในเรื่องนี้เป็นพิเศษ ส่วนในด้านอื่นๆ ก็มีการดำเนินการควบคู่ไปด้วยเช่นกัน โดยที่ด้านการลดมลพิษและการปรับปรุงรักษาสีสิ่งแวดล้อม ด้านข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความเสี่ยงและผลกระทบต่อบริษัทด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง (2556) พบว่า ระดับของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับผลการดำเนินงาน และการศึกษาของ เมธาวิ รักษาสุข (2554) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าองค์กรที่วัดจากมูลค่าตลาดโดยเฉลี่ย และมูลค่าตลาดส่วนเพิ่ม แต่ผู้วิจัยเชื่อว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรทั้งด้านชุมชน และสิ่งแวดล้อมย่อมจะส่งผลต่อมูลค่าขององค์กรได้อย่างแน่นอน

รวมถึงงานวิจัยของ สุมาลี หดคำ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคา หลักทรัพย์ เนื่องจากการรายงานด้านสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องรายงานส่วนของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการดำเนินงานของธุรกิจ และปริมาณการใช้วัตถุดิบขององค์กร ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อภาพลบ ของธุรกิจ และการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมยังคงไม่มีข้อบังคับหรือแนวทางที่ชัดเจนจาก หน่วยงานการกำกับดูแล

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยเก็บข้อมูลในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินย้อนหลัง 3 ปี โดยเก็บตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ซึ่งเป็นบริษัทตามรายชื่อที่ใช้ในการคำนวณดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่องในระหว่างปีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 จำนวน 55 บริษัท และเป็นบริษัทที่มีข้อมูลของตัวแปรที่ต้องการศึกษาย้อนหลัง 3 ปี ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ส่วนกลุ่มการเงินไม่ได้ทำการเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากการดำเนินงานมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัทตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่ออยู่ในดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่อง 3 ปี	จำนวน(บริษัท)
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	6
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	2
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	15
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	12
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	15
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	5
รวมทั้งสิ้น	<u>55</u>

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) โดยเลือกจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อในการใช้คำนวณดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่อง 3 ปี และเป็นบริษัทที่มีข้อมูลของตัวแปรที่ต้องการศึกษาคอบถ้วน โดยจำแนกกลุ่มอุตสาหกรรมตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	CBG	บริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
3	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
4	TKN	บริษัท เถ้าแก่น้อย ฟู๊ดแอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)
5	TU	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
6	TVO	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.3 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)
2	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.4 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	AMATA	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2	AP	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
3	BLAND	บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)
4	CK	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)
5	CPN	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)
6	EPG	บริษัท อีสเทิร์น โพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
7	LH	บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน)
8	PSH	บริษัท พฤกษา โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
9	QH	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)
10	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)
11	SIRI	บริษัท แสนสิริ จำกัด (มหาชน)
12	SPALI	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)
13	STEC	บริษัท ซีโน-ไทย เอ็นจิเนียริ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด(มหาชน)
14	TASCO	บริษัท ทีปโก้เอสพีลท์ จำกัด (มหาชน)
15	WHA	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.5 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
2	BCP	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
3	BPP	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
4	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)
5	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
6	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
7	GUNKUL	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
8	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
9	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)
10	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
11	PTTEP	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
12	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.6 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	AAV	บริษัท เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด (มหาชน)
2	AOT	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
3	BCH	บริษัท บางกอก เซน ฮอสปิทอล จำกัด (มหาชน)
4	BDMS	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)
5	BEM	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
6	BH	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)
7	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
8	CENTEL	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.7 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (ต่อ)

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
9	CHG	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)
10	COM7	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)
11	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)
12	GLOBAL	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
13	HMPRO	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
14	MAJOR	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
15	THAI	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 3.8 แสดงบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

ลำดับที่	รหัสหลักทรัพย์	ชื่อหลักทรัพย์
1	ADVANC	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
2	DTAC	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
3	INTUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
4	KCE	บริษัท เคซีอี อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)
5	TRUE	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงิน ย้อนหลัง 3 ปี ได้แก่ พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562 จำนวน 55 บริษัท ทำให้ได้ข้อมูลทั้งสิ้น 165 รายปีรายบริษัท (Firm year) การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม กระจายทำการการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ

ตรวจสอบที่บริษัทแต่ละบริษัทได้ทำการเปิดเผย การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระดาษทำการที่ได้จากการ ทบทวนวรรณกรรม เรื่อง การเปรียบเทียบขนาดของการเปิดเผยข้อมูลนโยบายสิ่งแวดล้อมของบริษัท ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (นิตยา วงศ์กัณันท์วัฒนา และคณะ, 2547 อ้างถึงใน ทักษพร อินทร์เทศ, 2562) ซึ่งกำหนดการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูล ที่กำหนดชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็น 7 ข้อ ดังนี้

1. การเปิดเผยด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้น อย่างเป็นระบบ เพื่อดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ ด้วยการตรวจตรา รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงงาน ตลอดจนซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ และเอาใจ ใส่สุขภาพอนามัยของพนักงาน

2. การเปิดเผยด้านการนำมาใช้ใหม่ เป็นการนำสิ่งที่ใช้ประโยชน์แล้วมาใช้ใหม่ การส่งไป ผลิตเพื่อทำให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และการใช้ทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ใหม่แทนที่ ทรัพยากรที่ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้

3. การเปิดเผยด้านขยะและมลภาวะ ขยะ คือ สิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ส่วนมลภาวะ ของเสียที่มาจากอุตสาหกรรมต่างๆ

4. การเปิดเผยด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม คือการประเมินผลกระทบของสิ่งแวดล้อม ต่อการกำหนดแผนลงทุน การประเมินด้านมลภาวะ ครอบคลุมรายงานการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม ของกิจการ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ ส่วนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม คือบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความรู้และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

5. การเปิดเผยด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมและอนุรักษ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดแผนแม่บทในการปฏิบัติทางด้านอุตสาหกรรมที่มีความ ปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

6. การเปิดเผยด้านการจัดหาทุน คือ การจัดหาทุนเพื่อใช้ในการป้องกันไม่ให้เกิดมลภาวะ ต่อสิ่งแวดล้อม

7. การเปิดเผยด้านการวิจัยและพัฒนา เป็นการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต รวมถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อลดระดับของเสียและการรักษาสิ่งแวดล้อม

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมวัดด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์เพื่อนับจำนวนคำที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของบริษัทตัวอย่าง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlations) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การนำมาใช้ใหม่ ขยะและมลภาวะ การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดหาเงินทุน และการวิจัยและพัฒนา ตัวแปรตามคือ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

3.4 บทสรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงกรอบแนวคิดในการศึกษา ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในบทที่ 4 ถัดไป จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการศึกษา โดยเริ่มจากการบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ซึ่งในการศึกษานี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลและรวมทั้งอธิบายการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยจำนวนค่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

4.2 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlations)

4.1 ข้อมูลเชิงพรรณนา

4.1.1 จำนวนข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม 7 ด้าน ได้แก่

4.1.1.1 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

4.1.1.2 การนำมาใช้ใหม่

4.1.1.3 ขยะและมลภาวะ

4.1.1.4 การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม

4.1.1.5 กฎหมายสิ่งแวดล้อม

4.1.1.6 การจัดหาทุน

4.1.1.7 การวิจัยและพัฒนา

โดยใช้วิธีการนับจำนวนคำของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้าน
สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร (6 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	59	53	39
2. การนำมาใช้ใหม่	86	87	60
3. ชยะและมลภาวะ	72	67	99
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	38	34	31
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	77	54	67
6. การจัดหาทุน	23	0	6
7. การวิจัยและพัฒนา	49	18	25

จากตารางที่ 4.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร
และอุตสาหกรรมอาหาร จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 6 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผย
มากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 86 คำ รองลงมาคือ ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 77 คำ
ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 87 คำ รองลงมาคือ ด้านชยะและ
มลภาวะ ค่าเฉลี่ย 67 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านชยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 99 คำ
รองลงมาคือ ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม 67 คำ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (2 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	157	96	117
2. การนำมาใช้ใหม่	210	257	269
3. ขยะและมลภาวะ	174	179	197
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	145	67	119
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	149	173	69
6. การจัดหาทุน	0	0	0
7. การวิจัยและพัฒนา	6	39	25

จากตารางที่ 4.2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 2 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 210 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 174 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 257 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ 179 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 269 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 197 คำ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (15 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	27	27	28
2. การนำมาใช้ใหม่	25	25	28
3. ขยะและมลภาวะ	39	39	41
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	33	25	21
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	23	20	9
6. การจัดหาทุน	0	0	0
7. การวิจัยและพัฒนา	10	10	7

จากตารางที่ 4.3 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 15 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 39 คำ รองลงมาคือ ด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 33 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 39 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 27 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 41 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และ ด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 28 คำ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (12 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	129	136	140
2. การนำมาใช้ใหม่	95	79	75
3. ขยะและมลภาวะ	70	85	72
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	166	163	147
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	93	98	78
6. การจัดหาทุน	95	43	44
7. การวิจัยและพัฒนา	104	123	74

จากตารางที่ 4.4 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 12 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 166 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 129 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 163 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 136 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 147 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 140 คำ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (15 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	47	39	41
2. การนำมาใช้ใหม่	45	34	30
3. ขยะและมลภาวะ	68	56	52
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	39	38	38
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	20	16	14
6. การจัดหาทุน	13	2	2
7. การวิจัยและพัฒนา	0	0	0

จากตารางที่ 4. 5 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 15 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 68 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 47 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 56 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 39 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 52 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 41 คำ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (5 บริษัท)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม:	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)		
	2562	2561	2560
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	21	16	11
2. การนำมาใช้ใหม่	12	0	0
3. ขยะและมลภาวะ	52	46	12
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	23	6	6
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	6	3	3
6. การจัดหาทุน	0	0	0
7. การวิจัยและพัฒนา	0	0	0

จากตารางที่ 4.6 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 5 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 52 คำ รองลงมาคือ การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 23 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 46 คำ รองลงมาคือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 16 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 12 คำ รองลงมาคือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 11 คำ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม 3 ปี ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

นโยบายการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	รวม
1. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	50	123	27	135	42	16	393
2. การนำมาใช้ใหม่	78	245	26	83	36	4	472
3. ขยะและมลภาวะ	79	183	40	75	59	37	473
4. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม	34	110	26	158	38	12	378
5. กฎหมายสิ่งแวดล้อม	66	130	17	89	16	4	322
6. การจัดหาทุน	10	0	0	61	6	0	77
7. การวิจัยและพัฒนา	31	23	9	101	0	0	164
รวม	348	814	145	702	197	73	2,279

จากตารางที่ 4.7 เป็นการสรุปค่าเฉลี่ยข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม 3 ปี โดยแต่ละด้าน มีการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 135 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 123 คำ และกลุ่มที่เปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 16 คำ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่ของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 245 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 83 คำ และกลุ่มที่เปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 4 คำ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 183 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ค่าเฉลี่ย 79 คำ และกลุ่มที่เปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 37 คำ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 158 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 110 คำ และกลุ่มที่เปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 12 คำ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 130 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 89 คำ และกลุ่มที่เปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 4 คำ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 61 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ค่าเฉลี่ย 10 คำ และกลุ่มที่ไม่มี

เปิดเผยข้อมูล คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 กลุ่มที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ค่าเฉลี่ย 101 คำ รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ค่าเฉลี่ย 31 คำ และกลุ่มที่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล คือ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

4.2 ผลการวิเคราะห์เชิงอนุมาน

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในระดับใด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

ค่า r ที่คำนวณได้แทนระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 โดยจะมีค่าตั้งแต่ -1.00 ถึง 1.00 ซึ่งจะมีความหมายที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ (ทริยา พงษ์พันธุ์, 2558) ได้อธิบายถึงระดับของค่า r ไว้ดังนี้

1) $r > 0$ หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์กันในทางบวก กล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าเพิ่มหรือลด อีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีค่าเพิ่มหรือลดเช่นเดียวกัน

2) $r = 0$ หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกัน

3) $r < 0$ หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน หรือมีความสัมพันธ์กันในทางลบ กล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าเพิ่มหรือลด แต่อีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีค่าลดหรือเพิ่ม ซึ่งจะเป็นลักษณะที่ตรงกันข้าม

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

		Correlations						
	มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	ระบบการจัดการ	นำมาใช้ใหม่	ขยะ มลภาวะ	ติดตาม	กฎหมาย	การจัดหาทุน	วิจัยพัฒนา
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.067 .391 165	.066 .397 165	.045 .566 165	.033 .678 165	.134 .085 165	.137 .080 165	.264** .001 165
ระบบการจัดการ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N		.402** .000 165	.448** .000 165	.425** .000 165	.295** .000 165	.488** .000 165	.326** .000 165
นำมาใช้ใหม่	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N			.551** .000 165	.458** .000 165	.296** .000 165	.201** .010 165	.454** .000 165
ขยะ มลภาวะ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				.422** .000 165	.249** .001 165	.195* .012 165	.149 .056 165
ติดตาม	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N					.418** .000 165	.392** .000 165	.503** .000 165
กฎหมาย	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N						.321** .000 165	.470** .000 165
การจัดหาทุน	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N							.435** .000 165
วิจัยพัฒนา	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N							

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.8 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .067$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเพราะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .066$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่อาจเป็นการลดค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิตของบริษัทมากกว่าการลดปริมาณของเสีย จึงอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .045$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะเป็นข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตจึงอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .033$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นการบ่งบอกว่าบริษัทจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจึงไม่มีการตรวจติดตาม อย่างสม่ำเสมอ

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .134$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมถือเป็นกฎหมายที่บริษัททุกบริษัทจะต้องปฏิบัติตาม

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .137$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนเป็นข้อมูลที่บริษัทไม่ค่อยเปิดเผยเพราะเป็นข้อมูลรายจ่ายเกี่ยวกับการลงทุนจึงมีการเปิดเผยค่อนข้างน้อย

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ($r = .264$) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาถือเป็นการบ่งบอกว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต หรือการดำเนินงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET 100 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินของบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่องในระหว่างปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีศึกษาในเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม คือจำนวนคำที่เกี่ยวข้องกับรายการเปิดเผยข้อมูล และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 จำนวน 55 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2562 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระดาษทำการ

งานวิจัยนี้มีการวิจัยโดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยการนับคำ (Word Count) และวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยแยกกลุ่มการวิเคราะห์ออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1.ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 2.การนำมาใช้ใหม่ 3.ขยะและมลภาวะ 4.การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม 5.กฎหมายสิ่งแวดล้อม 6.การจัดหาทุน 7.การวิจัยและพัฒนา และแยกกลุ่มการวิเคราะห์ตามกลุ่มอุตสาหกรรม และใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ (Statistical Analysis) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อสรุป

ข้อมูลในเบื้องต้น และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูล
สิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษานี้สามารถสรุปได้ ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม
อาหารจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน
6 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่
ค่าเฉลี่ย 86 คำ รองลงมาคือ ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 77 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมาก
ที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 87 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 67 คำ ปี 2560
ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 99 คำ รองลงมาคือ ด้านกฎหมาย
สิ่งแวดล้อม 67 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม
จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 2 บริษัท ในปี
พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 210 คำ
รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 174 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการ
นำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 257 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ 179 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผย
มากที่สุดคือด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 269 คำ รองลงมาคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 197 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และ
ก่อสร้าง จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
จำนวน 15 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและ
มลภาวะ ค่าเฉลี่ย 39 คำ รองลงมาคือ ด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 33 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มี
การเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 39 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 27 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย
41 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านการนำมาใช้ใหม่ ค่าเฉลี่ย 28 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 12 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 166 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 129 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการ ตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 163 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 136 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 147 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 140 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จากการศึกษา กลุ่ม ตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 15 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 68 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการ จัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 47 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 56 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 39 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการ เปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 52 คำ รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 41 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 5 บริษัท ในปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า ปี 2562 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 52 คำ รองลงมาคือ การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 23 คำ ปี 2561 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือ ด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 46 คำ รองลงมาคือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 16 คำ ปี 2560 ข้อมูลที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือด้านขยะและมลภาวะ ค่าเฉลี่ย 12 คำ รองลงมาคือ ระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 11 คำ

จากการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยรวบรวมข้อมูลในแบบแสดงรายการ ข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของปี พ.ศ. 2560 – 2562 ของบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 อย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม มีการเปิดเผยการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่มากที่สุดของทุกปี กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีการเปิดเผยข้อมูลด้านขยะและมลภาวะมากที่สุดของทุกปีและกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดของทุกปี และจากการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการนำมาใช้ใหม่ ด้านขยะและมลภาวะ ด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดหาทุน และด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านขยะและมลภาวะมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดหาทุนมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลน้อย

สรุปผลการหาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ได้ดังนี้

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_1 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการนำมาใช้ใหม่กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_2 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านขยะและมลภาวะกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_3 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_4 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_5 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดหาทุนกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน H_6 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนา กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน H_7 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การอภิปรายผลการศึกษาตามสมมติฐานของการศึกษา ดังนี้

สมมติฐาน H_1 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเพราะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ซึ่งต่างจากผลงานของ นริศรา อยู่จรรยา และ สุชาดา เขียมสกุล (2561) ได้กล่าวว่าปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจึงกระตุ้นให้บริษัทต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาภาพลักษณ์และพยายาม

ดำรงความน่าเชื่อถือของบริษัทอีกทั้งผู้บริหารเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรงนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอาจเพื่อลดผลกระทบของเหตุการณ์ที่ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของบริษัทแม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจะนำมาซึ่งค่าใช้จ่าย และส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทก็ตาม ในขณะที่นักลงทุนมองว่าการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมถือเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่งที่นักลงทุนนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากผลกระทบต่อการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมอาจมีผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

สมมติฐาน H_2 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการนำมาใช้ใหม่อาจเป็นการลดค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิตของบริษัทมากกว่าการลดปริมาณของเสีย จึงอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งต่างจากผลงานวิจัยของ สุกัญญา สว่างเมือง (2556) ได้กล่าวไว้ว่าการลดปริมาณขยะอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการดำเนินงาน คือ การนำกลับมาใช้ใหม่ เพราะปัญหาเกี่ยวกับขยะและมลภาวะที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สมมติฐาน H_3 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านขยะและมลภาวะเป็นข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตจึงอาจไม่ส่งผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุมาลี หดคำ (2559) พบว่า ระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ เนื่องจากรายงานด้านสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องรายงานส่วนของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของธุรกิจและปริมาณการใช้วัตถุดิบขององค์กร ทำให้อาจส่งผลต่อภาพลบของธุรกิจและการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมยังคงไม่มีข้อบังคับหรือแนวทางที่ชัดเจนจากหน่วยงานกำกับดูแล รวมถึงมีข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูล

สมมติฐาน H_4 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นการบ่งบอกว่าบริษัทจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจึงไม่มีการตรวจติดตาม อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งต่างจากผลงานวิจัยของ ทักษพร อินทร์เทศ (2562) ได้กล่าวไว้ว่าการเปิดเผย

ข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการตรวจติดตามสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด หุ่นสามัญของกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม แสดงให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีการตรวจ ติดตาม ความปลอดภัยในกระบวนการผลิตอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดแผนงาน เป้าหมายเพื่อป้องกันอันตรายหรือผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตต่างๆ ของบริษัท หากบริษัทหรือโรงงานใดไม่มีการตรวจติดตาม ประเมินผล อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตถึงขั้นต้องปิด โรงงานได้เนื่องจากกระทบกับสิ่งแวดล้อมและบริเวณโดยรอบบริษัทหรือโรงงานและบ้างอาจถูกคัดค้านจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบบริเวณบริษัทหรือ โรงงานรวมตัวกันเพื่อคัดค้านไม่ให้เกิดการผลิตสินค้าหรือต่อต้าน โดยการไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นๆ บริษัทจึงต้องมีมาตรการในด้านการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นอย่างเหมาะสม และผลการศึกษาของ นริศรา อยู่จรรยา และ สุชาดา เจียมสกุล (2561) พบว่าดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการจัดการและตรวจสอบสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทั้งผลการดำเนินงานทางบัญชีและการตลาด เนื่องจากการจัดทำมาตรการป้องกัน แก้ไข ติดตามตรวจสอบ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมล้วนไม่ก่อให้เกิดรายได้โดยตรงหรือไม่ได้เป็นการลงทุนให้เกิดผลกำไรแต่อย่างใดแต่ในทางตรงกันข้ามทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้บริษัทมีกำไรลดลงอันส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนผู้ให้ความสำคัญกับผลกำไรระยะสั้นอาจตัดสินใจไม่ลงทุน

สมมติฐาน H₅ : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมถือเป็นกฎหมายที่บริษัททุกบริษัทจะปฏิบัติและรายงานด้วยความสมัครใจของแต่ละบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานของ พรพัตรา เอี้ยวประดิษฐ์ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2559) ที่กล่าวว่าข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมไม่ได้มีการเปิดเผยอย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจน โดยมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัทสาเหตุที่การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้มีกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมรวมถึงยังขาดแนวปฏิบัติที่จะให้บริษัทต่างๆ สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมได้ นอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย ซึ่งหลายบริษัทยังไม่เห็นประโยชน์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปในลักษณะสมัครใจ ข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยโดยมากจึงเป็นเพียงข้อมูลเชิงบวกต่อบริษัท

สมมติฐาน H_6 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการจัดหาทุนเป็นข้อมูลที่บริษัทไม่ค่อยเปิดเผยเพราะเป็นข้อมูลรายจ่ายเกี่ยวกับการลงทุนจึงมีการเปิดเผยค่อนข้างน้อย ซึ่งต่างจากผลงานวิจัยของ จงจิตต์ พิมพาลัย (2555) ได้กล่าวว่า การจัดหาเงินทุนและการจัดงบประมาณเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลที่ยังส่งผลกระทบต่อแรงกระตุ้นจากสังคมและแรงกระตุ้นจากนักลงทุนที่บริษัทควรมีการกำหนดแผนงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นแผนงานของบริษัททั้งระยะสั้นและระยะยาวในแผนงานประจำปีของบริษัท

สมมติฐาน H_7 : การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาถือเป็นการบ่งบอกว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญกับการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต หรือการดำเนินงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษพร อินทร์เทศ (2562) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดหุ้นสามัญ แสดงถึงบริษัทได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการผลิตสินค้าให้เป็นนวัตกรรมสีเขียว โดยอุตสาหกรรมที่กำลังพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นนวัตกรรมสีเขียวที่เห็นได้ชัดเจนเลยคือกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค และงานวิจัยของ ศศิ ดิษณะ (2559) ได้กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการ หมายถึงบริษัทมีการมุ่งมั่นที่จะสร้างมูลค่าให้กิจการโดยการส่งเสริมในด้านการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีของกิจการให้ดียิ่งขึ้น ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบที่จะส่งถึงสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด จึงส่งผลให้มีการเปิดเผยในเรื่องนี้เป็นพิเศษ

5.3 ข้อยกเว้นของการวิจัย

1. การวิจัยศึกษาข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 เพียงบริษัทที่มีรายชื่อต่อเนื่องช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 และเก็บข้อมูลเพียง 3 ปี เท่านั้น คือ พ.ศ.2560 – พ.ศ.2562 ซึ่งมีข้อมูลทั้งสิ้น 55 ข้อมูล ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรม

อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

2. จากการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) และงบการเงิน ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้กำหนดเนื้อหาและรายละเอียดในการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของแต่ละบริษัทแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมจึงมีการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันไป

3. จากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ในช่วงปี พ.ศ.2560- พ.ศ.2562 ซึ่งให้ เห็นว่ามีเพียงบางส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน และส่วนมากไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามยังยืนยันไม่ได้เนื่องจากมีปัจจัยอื่นมากระทบ เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย เป็นต้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้

5.4.1.1 ควรแยกศึกษากลุ่มตัวอย่างตามลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจ เพราะจากการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า กลุ่มธุรกิจเดียวกันแต่ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจที่แตกต่างกันจะมีช่องว่างเกี่ยวกับกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม

5.4.1.2 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริโภคหันมาสนใจในผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น บริษัทควรมุ่งเน้นการใช้วัตถุดิบที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ เช่น เปลี่ยนจากการใช้พลาสติกมาใช้ถุงผ้าแทน เป็นต้น

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.4.2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเพียงการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ซึ่งประกอบด้วยหลายกลุ่มอุตสาหกรรมเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจจะศึกษาเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งเท่านั้น

5.4.2.2 การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กันอีกครั้ง ซึ่งผลการศึกษาที่ได้อาจแตกต่างกับผลการศึกษาในครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จงจิตต์ พิมพาลัย. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อม* [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จรรย์ญา อนันตชัย. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานความยั่งยืนและมูลค่าของกิจการของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต].
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทนา ธนสารบริสุทธิ์ และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2555). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของ
บริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 23-30.
- จิตติมา กิ่งแก้ว และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตาม
ความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *งานประชุม
วิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติครั้งที่ 2 ประจำปี 2555*.
- ทริยา พงษ์พันธุ์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม
สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจ
พลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50* [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- दनัยกานต์ อินทพงษ์. (2553). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ*
[สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้น*. สืบค้น 8 กันยายน 2562, จาก
https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content02.pdf
- นริศรา อยู่จรรยา และ สุชาดา เจียมสกุล. (2561). ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับผลการ
ดำเนินงานของบริษัท. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 83-102.
- ทักษพร อินทร์เทศ. (2562). *ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่ากิจการตามราคา
ตลาดหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและ
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม* [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ปทุมพร หิรัญสาลี. (2557). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปวีณา สีนขาว. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของบริษัท ไทยน้ำทิพย์ จำกัด จังหวัดปทุมธานี [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พยอม กบิลพัฒน์. (2556). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์และการเปิดเผยข้อมูล ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อประสิทธิผลการบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 14001 ในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 217-229.
- พรพัชรา เอี้ยวประดิษฐ์ และศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของ กิจการกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนที่มีชื่อหลักทรัพย์ในดัชนี SET 100. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 36 ฉบับที่ 2, 40-54.
- พฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัท ที่จดทะเบียน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงชมพู โจนส์. (2557). กิจการเพื่อสังคม: ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 199-216.
- ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง. (2556). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทกลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มาลินี สายก้อน. (2560). ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลบัญชี สิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่ได้รับการรับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 78-103.

- เมธาวิ รักษาสุข. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการวัดมูลค่าองค์กร โดยใช้มูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV) และมูลค่าทางการตลาดส่วนเพิ่ม (EMA) กรณีศึกษา : บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี ปีที่ 7 ฉบับที่ 18 เมษายน 2554*.
- วัชนีพร เสรษฐศักดิ์โก และอนุวัฒน์ จงยินดี. (2557). เมื่อบัญชีมีบทบาทในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 102-106.
- วรรณวิไล ปัญญาวิชา. (2560). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลทางด้านบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติกไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 52-64.
- วีริยา จักรักษ์สัจย์. (2560). การเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มดัชนีเซท 100. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 1-22.
- ศศิ ดิษณะ. (2559). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และการควบคุมภายใน ต่อมูลค่ากิจการ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริพร มาลัยเป็ย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 75-85.
- ศิลป์พร ศรีจันเพชร. (2552). การบัญชีสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 22-24.
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ความรับผิดชอบต่อธุรกิจ ในมิติสิ่งแวดล้อม*. สืบค้น 15 มกราคม 2563, จาก <https://www.setsustainability.com/page/environment>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. *IFAC เผยนักลงทุนต้องการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการมากขึ้น*. สืบค้น 8 กันยายน 2562, จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/69173>

- สไบทิพย์ ขวัญกลับ. (2557). การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุกัญญา สว่างเมือง. (2556). ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในกลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [สารนิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุมาลี หดคำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หลักทรัพย์บัวหลวง. *Market Cap. คือ อะไร*. สืบค้น 8 กันยายน 2562, จาก <https://knowledge.bualuang.co.th/knowledge-base/market-cap/>
- อรรวรรณ กิจปราชญ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อุปพันธ์ ทวีผล. (2560). อิทธิพลของระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีต่อความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจ (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ภาคผนวก

กระด้ายทำการ

ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

ลำดับ ที่	บริษัท	กลุ่ม	Years	ระบบ การ จัดการ (ค่า)	นำมาใช้ ใหม่ (ค่า)	ขยะ มลภาวะ (ค่า)	ติดตาม (ค่า)	กฎหมาย (ค่า)	การ จัดหา ทุน (ค่า)	วิจัย พัฒนา (ค่า)	Total (ค่า)	ราคามูลค่า หลักทรัพย์ หลังจาก เปิดเผยรายงาน ประจำปี (ล้านบาท)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวชุตินา สกุดพราหมณ์

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2555 ปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

คณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานอัยการสูงสุด

